

# Tjörnarps stationssamhälles historia

## Namnet Tjörnarp

”Tjörnarp ” var från början bara namnet på en liten by, den nuvarande kyrkbyn. I byn byggdes en kyrka på 1100-talet.

Runt byn Tjörnarp fanns ett antal andra byar. De flesta bestod av en liten klunga gårdar, byggda nära varandra. Några bestod av ensamma gårdar. Dessa byar *sökte* sig till kyrkan i byn Tjörnarp. Så uppstod Tjörnarps socken. ”Socken” kommer av att ”söka”.

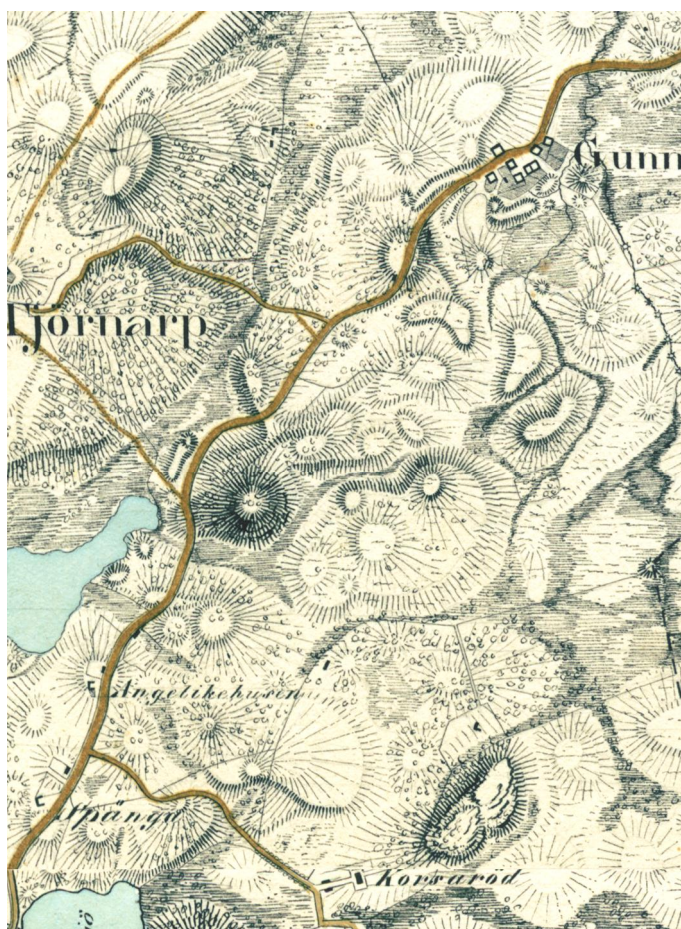
I Tjörnarps socken fanns också byarna Gunnarp och Korsaröd, öster om byn Tjörnarp. För cirka 150 år sedan drogs järnvägen fram genom dessa byars områden.

## Byn Gunnarp och det nya stationssamhället

Gunnarp bestod från början av åtta gårdar numrerade 1 till 8. Alla låg samlade där Landsvägen nu gör en krök innan den ansluter till väg 23 vid Tjörnarps norra utfart. Kring gårdarna låg åkrar och ängar. Dessa var fördelade mellan gårdarna, men låg blandade. Utanför dem och fram till gränserna till byarna intill fanns den för gårdarna gemensamma utmarken, som utnyttjades som betesmark.

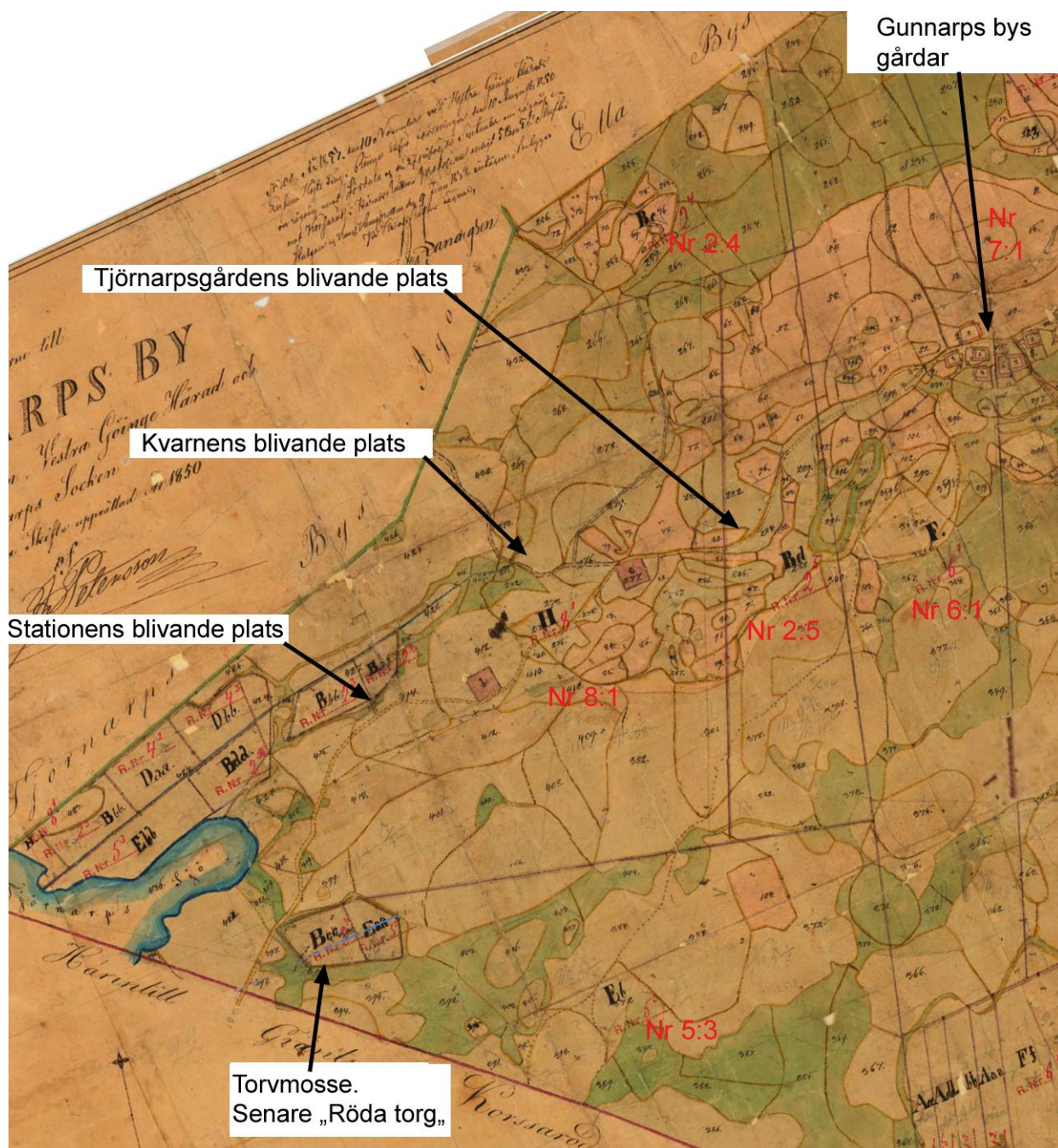
Från 1850 genomfördes laga skifte av Gunnarps by. All mark omfördelades. Gård nr 8 kom att omfatta den mark som samhället senare började byggas upp på. Ägandet av marken kom att inte helt följa de nya gränser, som dragits upp vid laga skiftet. På en del av den nya Gunnarp nr 2 byggdes den gård, som senare kallades Tjörnarpsgården. Ägaren till denna ägde också hela Gunnarp 8 och dessutom Gunnarp nr 5, sydost om Gunnarp 8.

Vid Laga skifte 1850 var järnvägen knappast planerad. En minnessten vid järnvägen i sockens södra del berättar, att här möttes två stakningslag för den nya järnvägen 1853.



***Platsen för det kommande samhället med omgivningarna cirka 1820.***

*I övre högra delen finns de åtta gårdarna i Gunnarps oskiftade by. I västra kanten står namnet Angelikehusen och därunder ett gårdstecken med namnet Spånga. Vid bynamnet Korsaröd finns endast ett stort hus med flyglar.*



### ***Södra delen av Laga skiftes karta för byn Gunnarp***

*Kartan är ritad några år innan järnvägen byggdes. Gränsen mot Korsaröd i söder går i backen ovanför nuvarande Frostavägen. Kvarnen och Möllebäcken fanns ännu inte.*

### **Familjen Lovén**

Från 1856 ägdes den blivande Tjörnarpsgården med Gunnarp nr 8 och angränsande Gunnarp nr 5 av en professor från Lund, Nils Henrik Lovén, som bodde där under somrarna. En bok, som heter "Nio systrar i Lund på 1800-talet", av Astrid Lovén (1998) återberättar äldre minnesanteckningar från familjen. Gården anges varit på 250 tunnland.

Svärsonen Fredrik Wahlgren bodde på själva gården, som byggdes om. N H Lovén och den övriga familjen bör enligt beskrivningen ha bott på det som senare kallades Villa

Haga och är ursprunget till Mellersta Skånes Krafts kontor. Lovéns beskrev den som en stor och stabil stenvilla.

Resorna företogs från början med häst och vagn ända från Lund. 1859 kunde man åka tåg till Höör och året därpå till Sösdala.

Första året, 1857, stördes familjen av sprängningarna för järnvägen nära huset. Tjörnarps egen geolog, Gustav Andersson, har nämnt att järnvägsbyggarna här har sprängt toppen av en av ortens fina vulkaner. Men bergssidorna är fortfarande branta och har senare kallats "Himlaberget".

Familjen Lovén ägde gården till 1873, då den såldes, av allt att döma på grund av sjukdom bland familjemedlemmarna. Vid denna tidpunkt hade det ännu inte blivit någon station i Tjörnarps.

## Oscar och Theodor Sylvans tid

Från 1873 ägdes gården av kyrkoherden, sedermera prosten, i Västra Sallerup (vid nuvarande Eslöv) Carl Oscar Sylvan. Hans styvson Theodor Sylvan stod som arrendator. Prosten Sylvan var ägare, när de första byggnadstomterna vid stationen kom till.

1883 blev Theodor Sylvan ägare. Denne lät göra en hemmansklyvning, som innebar att gården delades på flera personer, bl a ett par anställda på gården. Sylvan behöll dock själv delarna av Gunnarp nr 8 vid järnvägsstationen. Han stod också som säljare av tomter från Gunnarp 8 i stationssamhället.

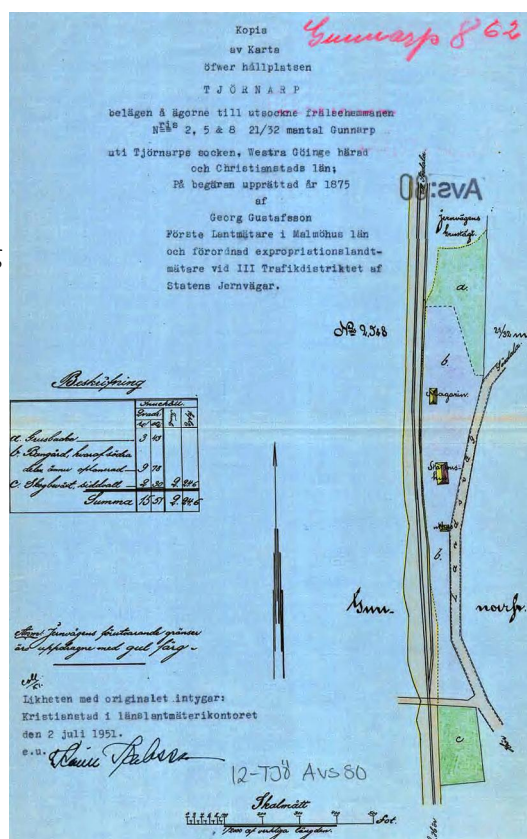
1886 såldes gården till J H Berg von Linde.

## Stationen kommer till

1875 genomfördes den lantmäteriförrättning som planlade stationsområdet. Det finns ett "Gåfvobref" där N R Kruse, S Olsson och Th Sylvan skänkte mark åt "Hållstation Gunnarp". Men en station med namnet Gunnarp fanns redan i Halland. Theodor Sylvan föreslog i en skrivelse namnet "Carlshill" troligen för att hedra styvfadern Carl Sylvan. Men stationsnamnet blev "Tjörnarps" efter socknen.

I november 1875 flyttade den första stationsföreståndaren, Nils Andersson Björk och stationskarl Nils Larsson med familjer till Tjörnarps. Adressen var till att börja med inte Gunnarp 8 utan Gunnarp 2.

Stationsföreståndare Björk var kvar till 1894. Hans adress var senare Gunnarp 8, Tjörnarps station.



**Avstyckning för stationsområde**  
Senare renritad karta från 1875.

## Tjörnarps stationssamhälle börjar

Omkring 1860 började man rita de sk generalstabskartorna, de välkända svartvita kartor, som var de vanliga terrängkartorna även under första hälften av 1900-talet. De reviderades ofta. Nedan finns två versioner över Tjörnarpsstrakten.

Kartan till vänster är från 1865 och den till höger från 1877. Stationshuset har kommit till mellan tidpunkterna.

Vänstra kartan visar att kvarnen och Möllebäcken fanns 1865. Dessa borde alltså ha kommit till efter 1850. Huset vid järnvägsövergången måste vara den banvaktstuga, som revs ca 1930. I närheten finns ett hus som borde vara Haga.

På högra bilden ser man förutom stationsbyggnaderna ett enda husecken nära stationen. Av placeringen att döma bör det vara Thorills. Vid "Stenhuset" hade det kommit till ett par hus mellan 1865 och 1877.

Stenhuset, Angelikehuset, Spången och Spångahus fanns tidigare än järnvägen.



## Berg von Lindes tid på Tjörnarpsgården

Ryttmästaren Johan Henrik Berg von Linde lär vara den som började använda namnet "Tjörnarpsgården".

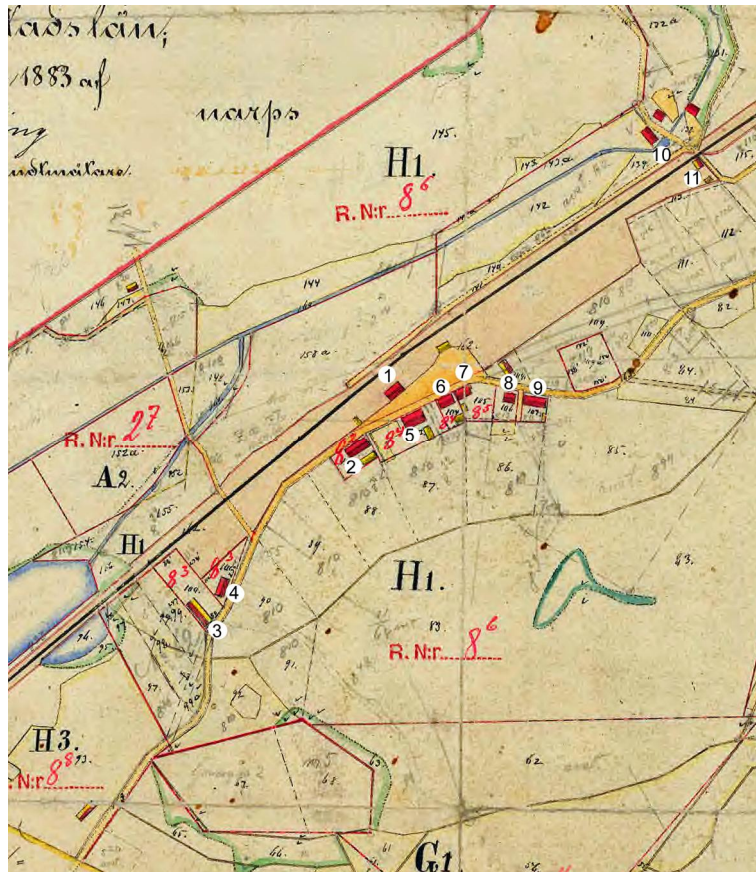
Som nämnts köpte J H Berg von Linde gården 1886. Även de delar som Sylvan styckat ifrån Gunnarp 8 blev Berg von Lindes, med undantag av ett skifte i söder på 3/256 mantal, som ägdes av handlanden Gråberg från Malmö.

I kontraktet nämns kvarnarrendatorn Matthias Svensson och hyresgästen kapten Trolle. Med hänsyn till husförhörslängderna verkar det som om denne bott på Haga.

Johan Henrik och senare August Berg von Linde står som säljare, när många tomter styckades av från Gunnarp nr 8 i samband med att stationssamhället utvecklades.

## Karta över samhället 1883

Vid den hemmansklyvning, som Th Sylvan genomförde 1883 för Gunnarp 8 och andra fastigheter i närheten, framställdes en detaljerad karta. För oss visar den hur långt utvecklingen av stationssamhället hade kommit vid detta tillfälle. Numreringen av hus 1-11 har lagts till här.



### Beskrivning av husen i nummerordning

Årtalsuppgifterna kommer från lantmäterihandlingar. Husen kan ha varit byggda både tidigare och senare.

1. Stationen.
2. Sjöbergs hus. Banmästare N Sjöberg från Höör köpte tomten av Sylvan 1876. Sjöberg bodde troligen aldrig själv i huset, men hade många hyresgäster. Huset revs i samband med att servicehuset Bokhällan byggdes på 1980-talet. Det kallades då Bergmanska huset.
- 3 och 4. Dessa hus låg båda på en tomt, som avstyckades och såldes till mjölnare Ola Ohlsson från Bökestorp i

Höör 1877. Hus 3 gjorde en senare ägare, Måns Jönsson, till ett litet lantbruk med ägor, som köptes till på andra sidan järnvägen. Detta skedde 1898. Hus 4 är det som rörläggare Hellqvist senare hade. På samma tomt, norr om hus 4, byggdes Cederströms smedja.

Hus 5 och 6 låg på en gemensam tomtremsa, som köptes av malthandlanden (ibland kallad bryggaren) Per Persson från Eslöv 1878. Han byggde hus 5, som senare blev gamla posthuset. Inte heller han torde ha bott i sitt hus utan hyrde ut det. N R Kruse från Gunnarpsgården med stor familj bodde av någon anledning här 1878-79.

### Den första affären

Hus 6 byggdes för handlanden Per Jönsson i samband med att han flyttade sin affär hit från Kyrkbyn. Tomten friköptes först 1904. Detta bör ha blivit samhällets första butik, som också blev den största. Som Olof Ohlssons fanns den kvar tills på 1950-talet.

Per Jönsson var född 1832. I kyrkoböckerna skrevs han som ”krympling”. Cirka 1860 startade han en liten affär i Tjörnarps kyrkby. Butiken låg i det hus, som senare fick namnet Marietorp.

Han var en begåvad man, som bl a skötte papperna åt direktör Borg från Lund, som ägde gården Tjörnarp nr 3, vars ägor huset låg på. 1875-78 var han kommunalstämmans ordförande.

I huset i Kyrkbyn bodde också Per Jönssons svåger Johan Samuelsson Thorill med familj från 1869. Dessa flyttade till Tjörnarps nya stationssamhälle 1875, och 1878 flyttade också Per Jönsson sin familj och sin affär dit, till ett hus, som Johan Thorill bör ha byggt.

Per Jönsson dog 1886, bara 54 år gammal av lungdot. Hustrun och två döttrar drev affären vidare. 1892 gifte sig ena dottern med Malcolm Johnsson, en skraddare från Lidhult i Småland. Han hade kommit till Tjörnarp 1891 och blev den som sedan drev affären vidare .

## **Möllerströms**

Hus 7 byggdes på en tomt som köptes av timmerhandlanden Trued Eliasson från Hässleholm 1882 från Sylvan. Men huset bör vara äldre. Fabrikör Carl M. Möllerström, född i Simrishamn men hitflyttad från Helsingborg, bodde här från 1878. Möllerström dog 1888. 1892 står änkefru Kerstin Möllerström som ägare i samband att hon köpte ytterligare ett markområde. Familjen Möllerström är begravd på en av de mest påkostade gravplatserna på Tjörnarps kyrkogård, intill grinden vid den röda byggnaden.

## **Thorills**

Till hus 8 flyttade timmergesäll Johan Samuelsson Thorill med familj redan 1875. Som nämnts skall han ha byggt Per Jönssons nya affär och säkert också andra hus i närheten. Thorill byggde sitt hus på ofri grund. Tomten köptes från Sylvan enligt lantmäteriförrättning först 1885. Två döttrar till Johan Thorill bodde kvar i huset tills på 1960-talet.

## **Gamla småskolan**

Hus nr 9 bör vara det som en Jöns Svensson flyttade in i och ägde från 1878. Från 1881 flyttade målare Ola Johansson Olsson från Vätteryd in och anges som ägare. Tomten köptes från Sylvan först 1885. I detta hus skall samhällets första småskola ha funnits. Tomt till en ny småskola längre söderut i samhället avstyckades 1893.

## **Vilket hus var äldst?**

Det sades förr att det ”Bergmanska huset”, d v s från början ”Sjöbergs”, skulle vara Tjörnarps äldsta. Tomten är bevisligen den som styckades av först efter stationen. Men huset med de först inflyttade verkar vara Thorills. Att det är äldst tyder också den gamla generalstabskartan på.

## **Gråbergs backe**

I hörnet mellan järnvägen och gränsen till Korsaröd finns ett område som betecknats med H3 och 8:8 på 1883 års karta. Det bör vara den fastighet på 3/256 mantal av Gunnarp 8, som enligt husförhörlängden på 1890-talet ägdes av ”pensionerade handlanden Gråberg” i Malmö. Vid vägen finns ett hustecken på området. Någon Gråberg var inte skriven i Tjörnarp. Men en handlande Bengt Anton Gråberg, född 1829, bodde i Malmö.

## Vägarna

På 1883 års karta syns att den ursprungliga landsvägen följde den nuvarande ”Gunnarpsvägen” förbi Thorills hus. Efter backkrönet svängde den vänster och kom fram där nuvarande vägen går ungefär mitt för Tjörnarps billack. Den planerade nya sträckningen visas dock också på kartan. Den går över ett litet hustecken. Detta hus måste bara ha funnits en kort tid. I den gamla vägkröken fanns ett grustag.

Söderut, vid det som senare var Tjörnarps livs, visas också en uträtning av vägen.

## Befolkning

Från slutet av 1870 visar husförhörslängderna en snabb inflyttning till samhället. Lantmäteriförrättningarna visar inte alls samma snabba expansion. Kartan från 1883 ovan visar ju inte heller särskilt många hus. Förmodligen byggdes en del hus på ofri grund eller innan alla papper var klara. Vi vet också att man ofta bodde mycket trångt under denna tid. Det bodde flera familjer i ganska små hus. Trångboddhet var normalt både i städer och på landsbygden vid denna tid.

De flesta inflyttare till stationssamhället kom till att börja med inte från socknens byar utan från andra orter. En del flyttade igen efter något år.

En del av de inflyttade skrev sig som ”handlande”. I övrigt var det många hantverkare av olika slag.

En Nils Olsson, född i Ella 1848, står först som handlande och sedan som spannmåls-handlande. Därefter var han kvarnarrendator och köpte ett par tomter nära skoltomten. 1896 och 1897 förvärvade han ett par markområden väster om stationen, de som senare hörde till Måns Jönssons gård.

Mycket snart funderar man på att det behövdes servering vid stationen. Redan den 13 mars 1878 godkände kommunalnämnden en Kjersti Hanssons ansökan att starta ”Bir och Ölförsäljning vid Tjörnarps nya banstation”. En annan ansökan av Jöns Svensson avslogs. Men i september kom frågan upp igen. Kjersti Hanssons servering i Sjöbergs hus godkändes medan en servering i Per Perssons underkändes på grund av fuktiga lokaler. Utan problem blev det dock inte. 1883 fick restauratör Pålsson i Sjöbergs hus erinran för att det ”förekommit oordning”. Hans tillstånd drogs in 1886.

Inte bara hederliga personer flyttade in till det nya samhället. I husförhörslängden står om en ”slagtare” att han dömts för ”första resan” stöld.

Förmodligen rådde det något av en nybyggarstämning under denna snabba expansion av ett helt nytt stationssamhälle.

Senare blev det dock allt vanligare att lantbrukare, som lämnat över gården till nästa generation eller sålt den, bosatte sig i hus i samhället. ”Flytta till stationen” var uttrycks-sättet för detta.

## Senare lantmäteriförrättningar inom samhällets Gunnarpsdel

1888 sålde Ola Ohlsson en del av sin fastighet som visas på 1883 års karta. Det var den kilformiga delen vid landsvägen intill Kyrkstigen. Köpare var smeden Magnus Hansson Cederström, som där byggde upp en smedja. Familjen Cederström kom att spela en viktig roll i Tjörnarp. Hustrun Josefina kallad ”mor Cederström” blev socknens barnmorska. Magnus Cederström har fö smitt en ljuskrona, som nu hänger i kyrkans sakristia och familjegraven utanför kyrkans norra långsida har ett fint smitt järnstaket.

1893 köpte Tjörnarps socken en tomt för småskola av Berg von Linde. Den gamla småskolebyggnaden finns där fortfarande.

Tjörnarps stärkelsefabriks AB köpte 1894 en tomt av Berg von Linde. En fabrik byggdes. Bl.a. i den finns numera Tjörnarps billack.

1895 hade Ola Ohlsson avlidit. Dödsboet sålde då hus nr 4 med tomt på 1883 års karta till urmakare Nils Lundberg i Norra Rörum. Arrendatorn Olof Svensson från Tjörnarp står som förmyndare för Ola Ohlssons barn vid köpet. Sannolikt är det samme man som flyttade från Kyrkbyn till samhället 1895 och sedan ägde detta hus.

1900 köpte Malcolm Johnsson en tomt bakom affären. Han skrev särskilt att fastigheten skulle heta ”Lugnet”.

1900 köptes också tomten för Missionshuset. Tomten skulle heta No 1 Elim.

1903 köpte tegelbrännare Nils Hansson sin tomt, Gunnarp 8:24. Det är nu familjen Gunnängs. Snett över vägen köpte en maskinist Gustaf Andersson två tomter 8:22 och 8:23 och byggde en villa, som kom att kallas Nyhem.

1906 köpte skräddarmästare Erik Bengtsson tomten 8:35. där han sedan hade sin verksamhet.

Den tomt där senare bl. a. Tjörnarps Livs funnits (8:37), köptes 1907 av handlanden Johan Olsson.

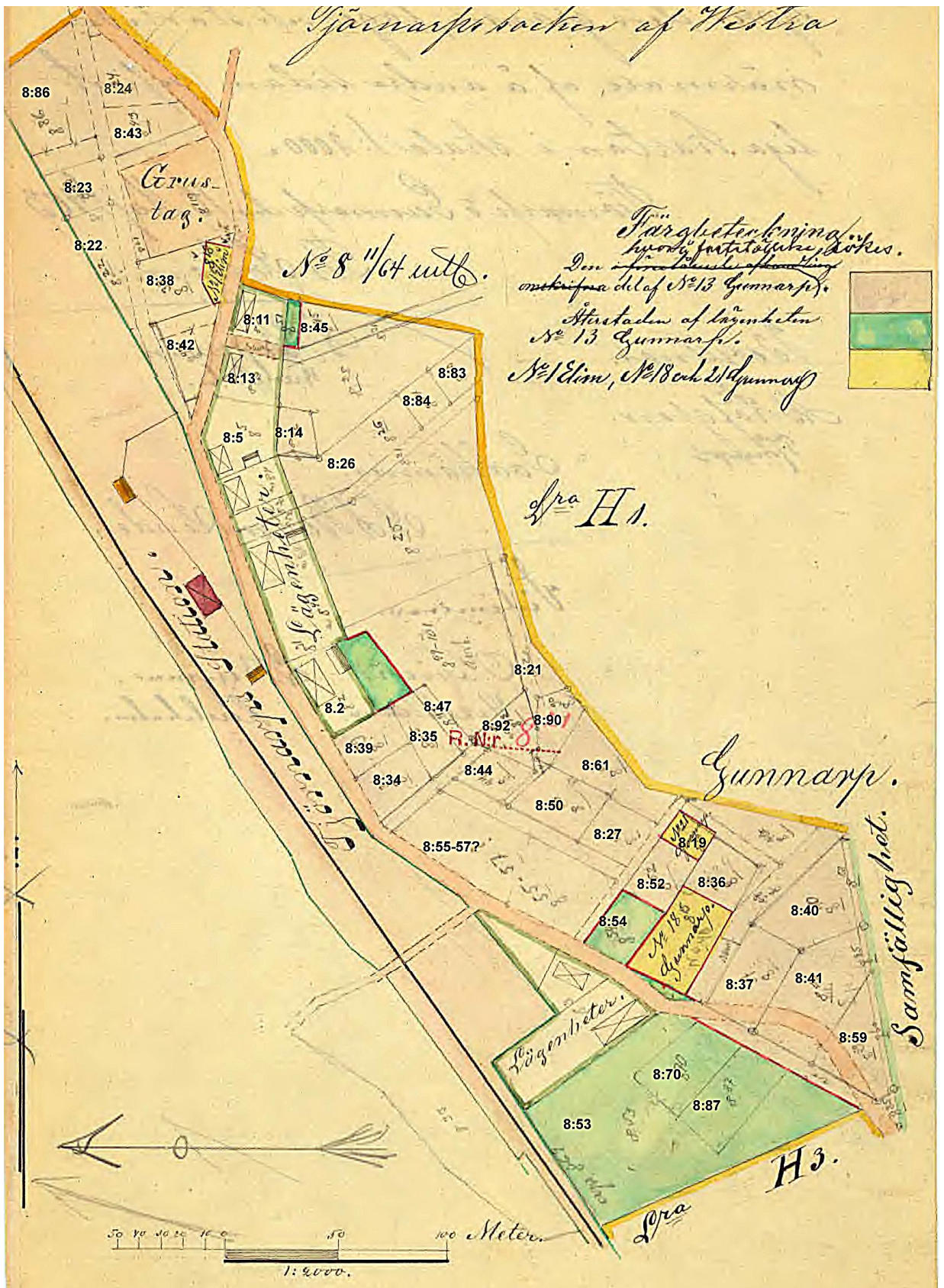
1909 köpte en Nils Berner ett område söder om ovanstående tomt. Sydligaste delen av detta, 8:59, såldes 1916 till stationsförman Johan Nilsson. Det är det hus, som Peter Nilsson nu bor i. Norra delen av detta område sålde Berner 1921 till Malcolm Johnsson. Från cirka 1922 fanns här ett mejeri. Berner bodde dock då i Sösdala, där han och familjen drev handelsträdgård och senare blomsterhandel.

1911 köpte lantbrukaren Jacob Andersson från Ella den tomt (8:42) där huset med nuvarande Tjörnarps Blomster ligger. Men Jacob Andersson bodde i samhället redan 1910. Sannolikt var huset byggt redan då.

1915 köpte byggmästare Carl Torstensson en tomt, 8:50, där han sedan bodde. Men dessutom stod han som köpare till andra tomter där han byggde hus. Hans systrar ”flickorna Torstensson” hade affär, där Wendts konditori sedan fanns. Men i detta hus hade ett ”handelsbolag” haft affär redan i början av 1900-talet.

Avstyckade tomter 1902 visas på karta på nästa sida och bebyggelsens omfattning i slutet av 1920-talet framgår av den ”Ekonomiska kartan” i slutet av denna skrift.



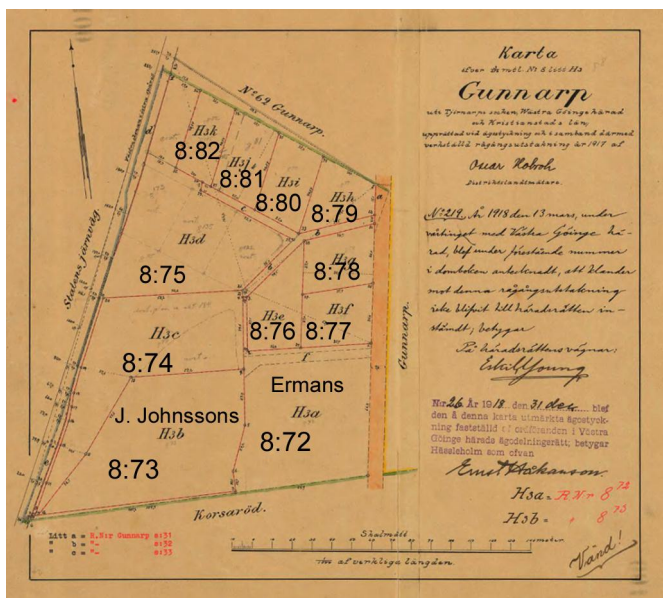


**Karta över samhället från 1902**

Observera norrpilen. Norr är åt vänster. Senare tilldelade fastighetsbeteckningar har lagts in.

## ”Gråbergs backe”

Sedan 1886 ägdes en del, d. v. s. 3/256 mantal, av Gunnarp 8 av en handlande B. A. Gråberg från Malmö. Det var ett område öster om järnvägen i byns södra del, vid Korsaröds gräns, som kallats ”Gråbergs backe”. Förmodligen har Gråberg haft sommarbostad e. dyl. där. 1918 ägdes området av målaren Jacob Fredrik Erman, som då hade kommit från Malmö. Tidigare hade han dock bott i Hallaröd.



Erman lät stycka ut området till ett antal tomter som fick nummer Gunnarp 8:72-8:82. Tomten högst upp på backen köptes av Joel Johnsson, kallad f. godsägare. Han hade ägt Röslöv, mellan Sösdala och Häglinge. På tomten öster om, vid landsvägen, bosatte sig Erman själv. Hans dotter, fröken Ester Erman, bodde där ännu på 30-talet. Övriga tomter såldes och bebyggdes.

Joel Johnssons fastighet blev senare Tjörnarpens pensionat. Korsaröds behandlingshem finns där nu. (Flyttat från Korsaröd, därav namnet.)

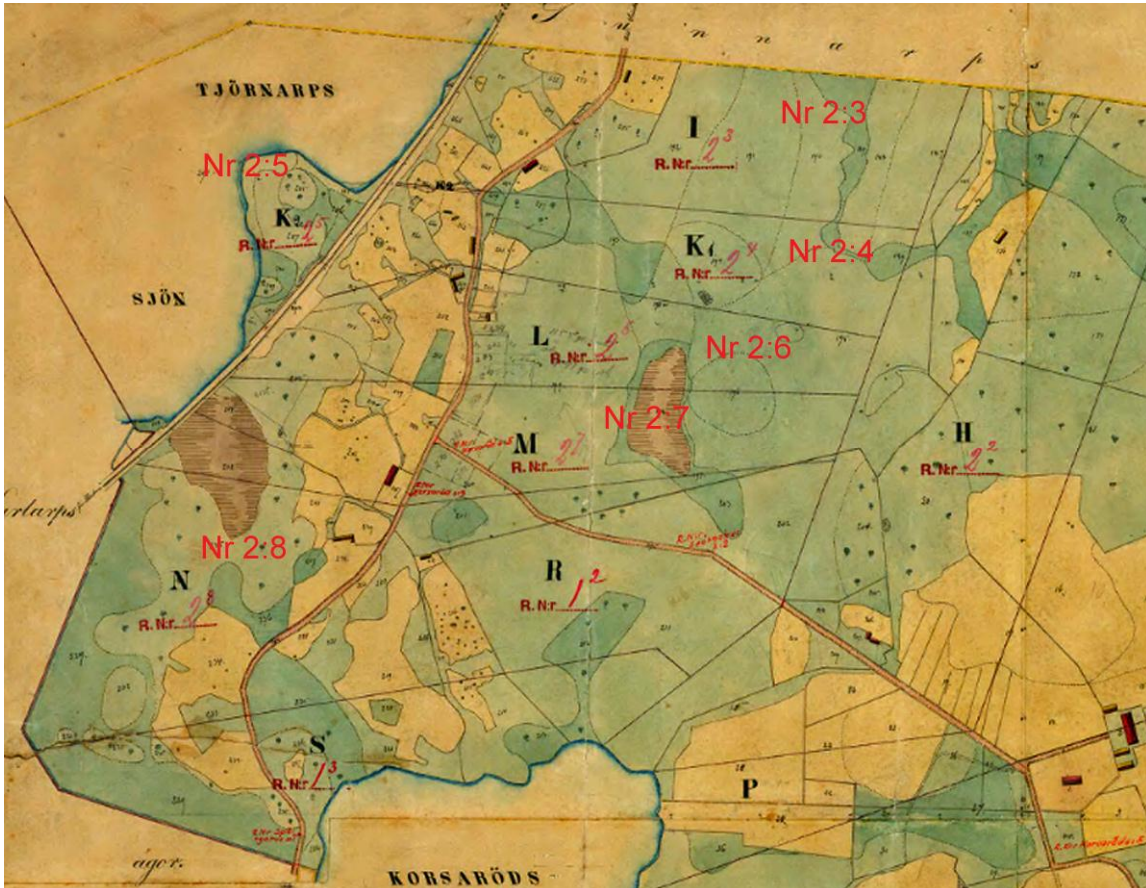
## Mossen och slaktarens gård

Öster om Landsvägen i Gunnarps södra del fanns en torvmosse, som vid laga skifte förts till Gunnarp nr 2. Den användes tydligen för brännortvillverkning, eftersom där blev stora ”mossagravar”, som enligt tidens vana användes som soptipp. Senare kördes det på jordmassor, och den är numera ”Röda torg”.

Söder och öster om denna mosse låg den lilla gården Gunnarp 5:12 som drevs av slaktare Carl Johansson. Han hade slakteri på gården och sålde kött från en specialinredd hästdragen vagn. Dessutom slaktade han grisar m.m. åt folk i Tjörnarpstrakten. Hans hustru skötte rökning av skinkor och korvar. Senare byggde han och hans familj ett hus vid Landsvägen, nuvarande Börjessons, där det inrättades en slakteributik.

# Samhällets Korsarödsdel

Byn Korsaröd bestod ursprungligen av fyra hemman. Men ungefär 1795 lades de tillsammans. De gamla byggnaderna från gårdarna försvann. En herrgård kom till. 1874 delades Korsaröd åter upp i mindre gårdar vid laga skifte, som hade begärts av ägarna S. och C. Hansen. En karta upprättades. Någon gammal fanns inte. Men på den nya kartan användes åter de gamla hemmansnumren Korsaröd 1-4. Dessa delades sedan upp ytterligare.



Korsaröd nr 1 lades ut i södra delen av byn och delades upp i nio mindre gårdar. Korsaröd nr 3 och 4 omfattade mellersta och östra delarna.

Korsaröd nr 2 lades ut längs byns västra kant, delvis med strand mot Tjörnarpsjön. Även detta hemman delades upp. Det blev sex mindre gårdar. Sjöboholmsudden blev en särskild fastighet, kallad K2, senare 2:5. De övriga betecknades med bokstäverna I, K1, L, M och N och fick senare nummer 2:3, 2:4, 2:6, 2:7 och 2:8. Den nordligaste av dem I, 2:3, gränsar mot Gunnarps by i backen ovanför nuvarande Röda torg. Söder om Korsaröds gräns låg sedan Spångahus, som fick bokstäverna R och S och senare Spångahus nummer 1:2 och 1:3.

Genom dessa fastigheter löpte den gamla landsvägen. Längs denna låg ett antal hus, som är angivna på äldre kartor. Bland dem är Angelikehuset, som anses vara Tjörnarps äldsta. Huset, som kom att höra till M, 2:7, är också mycket gammalt. Det har inskriptionen 1793. Dessa äldre hus längs vägen bör alla varit torp eller ”gatuhus” under Korsaröd,

som ju under en period utgjorde en enda gård. Givetvis användes dessa hus för de små gårdar som bildades.

Korsaröd 2:3 köptes av Ola Månsson, 2:4 av Nils Andersson d. y., 2:5 (Sjöboholm) av Nils Andersson d. ä., 2:6 av Elias Ohlsson, 2: 7 behölls tills vidare av C. Hansen och 2:8 köptes av Nils Andersson d. y.

Ola Månsson hade varit torpare och fick troligen köpa marken kring sin torpstuga.

Nils Andersson d.y. med fastigheten, som senare kallades 2:4, fick det gamla Angelika-huset

Elias Ohlsson var son till husaren i Torup Ola Ekman, men använde släktnamnet Ohlsson. Han hade en bror Åke, som snart också kom att äga markområden inom Korsaröd 2. Åke kallades ibland Ohlsson och ibland Ekman.

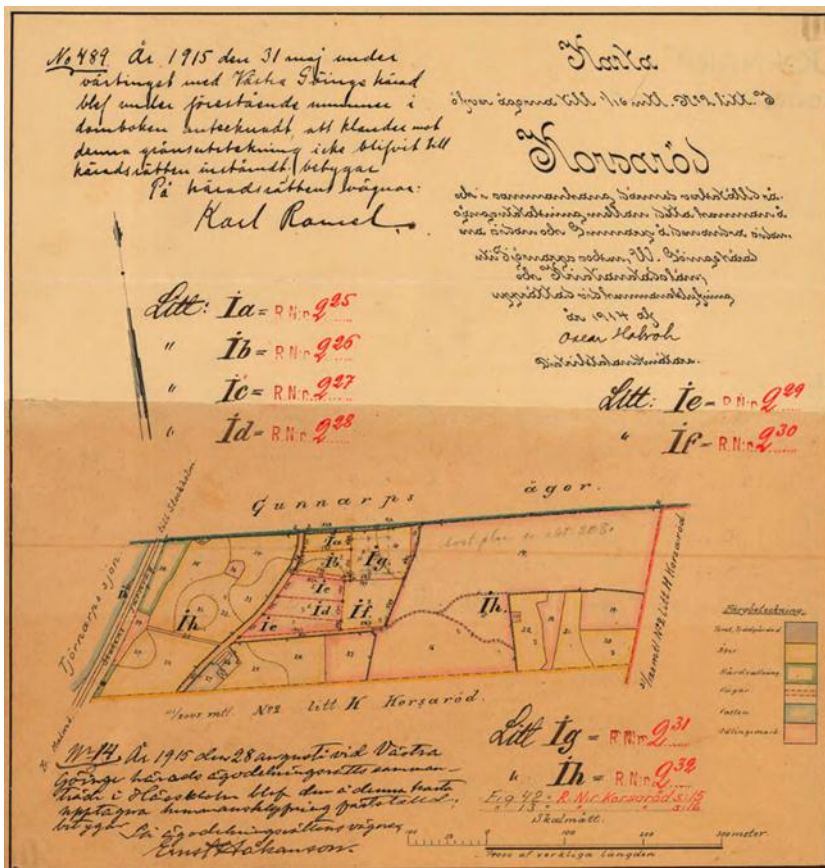
Elias Ohlsson blev senare far till Gottfrid och Johan Eliasson. Johan Eliasson minns äldre Tjörnarpsbor och sommarstugägare som den skicklige stenarbetaren och "allt-i-allo"-mannen. (Observera att det fanns ytterligare minst två Johan Eliasson i trakten!)

Åke Ohlsson Ekman blev far till Ivar Ekman, som senare bodde i den gamla gård, som från början varit Ola Månssons.

2:7, som vid skiftet behållits av C. Hansen, köptes snart av Jöns Månsson. Dennes son Josef Jönsson drev sedan gården i många år.

Ytterligare uppdelningar skedde och tomter styckades av. En tidig husägare var Olof Thörn, en av de sista indelta soldaterna.

På den vackra Sjöboholmsudden fanns en dansbana i början av 1900-talet.

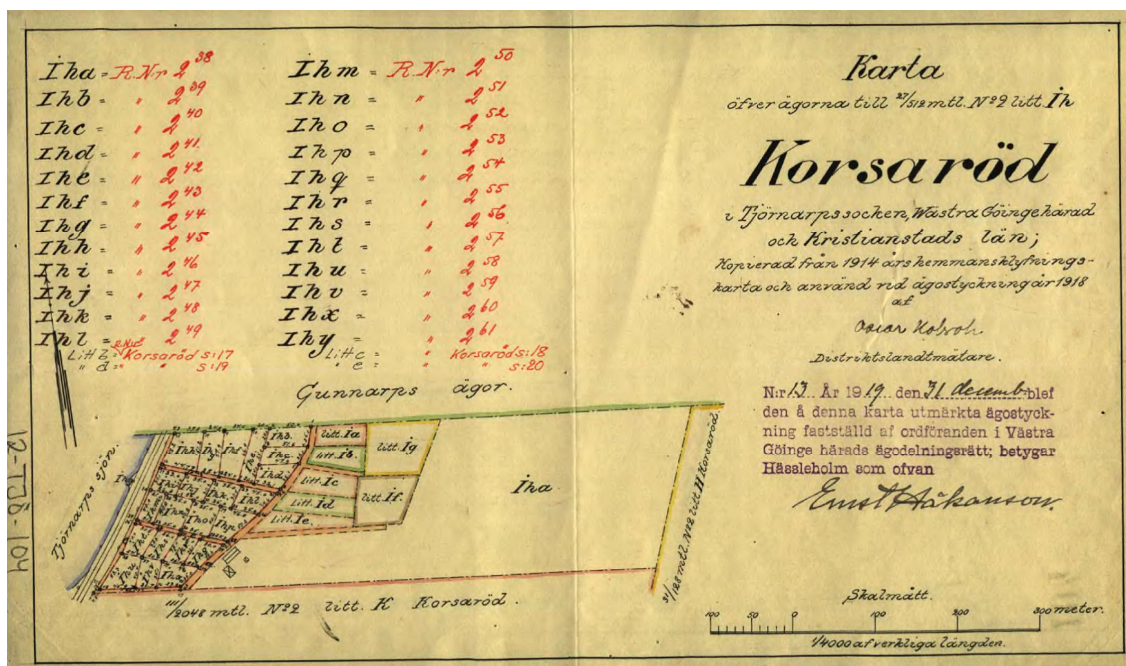


1917 gjordes en första systematisk avstyckning av tomter vid Gunnarps bys gräns, och stationsområdet utvidgades därmed in i Korsaröd.

### 1917 års avstyckning

Avstyckningen resulterade bl.a. i fem tomter öster om Landsvägen från Gunnarps bys gräns och till nuvarande Skogsvägen, d.v.s. Tjörnarpsbuss nuvarande kontor. Bland köparna fanns stinsen Nils Knutsson, som då var pensionär. Övriga köpare verkar ha sålt tomterna igen inom några år.

1919 expanderade samhällsbebyggelsen ytterligare in i Korsaröds by. Ett område väster om landsvägen strax söder om gränsen till Gunnarps by styckades då ut till tomter och fick nummer 2:38-2:61.



Kartan visar nuvarande Landsvägen med Badstigen, Båttstigen och Kräftstigen till vänster och Skogsvägen till höger. Nedanför Skogsvägen fanns de gamla gårdsbyggnaderna till Korsaröd 2:3, som ägts av Ola Månsson och senare Ivar Ekman.

Två av de avstyckade tomterna vid Gunnarps gräns och nära Landsvägen, med nummer 2:38 och 2:39, ägdes tydligen från början av skomakare Karl Herrlin. Han efterträddes senare av sin son Sigfrid Herrlin, känd kommunalman i Tjörnarp.

Övriga tomter norr om nuvarande Badstigen köptes upp av direktör O. V. Borg från Lund, som anlade en stor sommarbostad med parkanläggning och trädgårdsmästarbostad. En trädgårdsmästare hette Johan Eliasson, en annan Johan Eliasson än den som nämnts ovan

O. V. Borg tillhörde en betydande industriägarfamilj från Lund. Familjen hade gamla kontakter med Tjörnarp. Carl Otto Borg hade ägt gården Tjörnarp 3 i Kyrkbyn från ca 1858 till sin död 1895. En son till honom, Berndt, hade Marietorp i Kyrkbyn som sommarbostad, och dennes dotter Elisabeth är en av de två kvinnor, som vilar i marmorsarkofagen på Tjörnarpes kyrkogård.

Borg köpte också tomten söder om Badstigen närmast järnvägen och ytterligare ett par avstyckade tomter söder om Badstigen, där han anlade den tennisbana, som fortfarande finns.

När familjen Borg sålde sin Tjörnarpensanläggning styckades den åter upp i tomter, och den f.d. sommarbostaden blev sedan komministerbostad under en period. Tennisbanan drivs av Tjörnarpes tennisklubb.

På en tomt vid nuvarande Båttstigen, närmast järnvägen bosatte sig en skriftställarinna, Thea Kellgren. Hon var dotter till kyrkoherde Kellgren i Norra Mellby och lär tyvärr ha varit rullstolsbunden. Det sägs ha byggts en vall omkring huset, som därför

fick namnet Sjövalla.

Thea Kellgren författade bl.a. en roman, ”Celia”, och skrev om 1800-talsförfattaren C.J.L. Almqvist. Hon var god vän med författarinnan Elin Wägner. Thea Kellgren dog redan 1923, 32 år gammal.

Vid Båtstigen, i hörnet mot Landsvägen, på tomten 2:54 byggdes Turisthotellet.

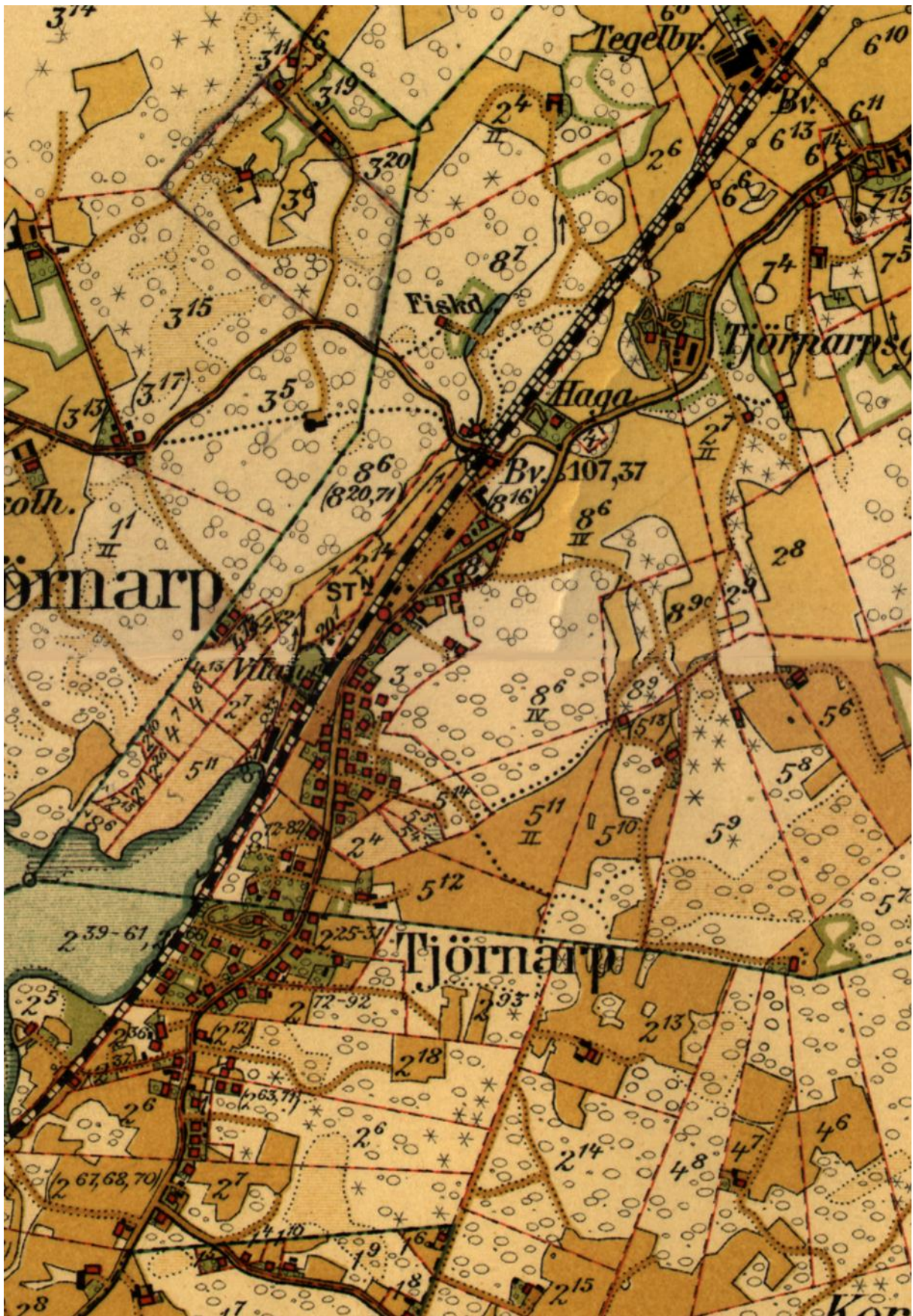
Mitt emot Turisthotellet på andra sidan Landsvägen ligger fortfarande det som måste varit mangårdsbyggnaden till fastigheten Korsaröd 2:3, som kom till vid laga skifte 1874. Troligen är huset dock äldre och var en torpbyggnad före 1874. Vid lantmåteriförrättningen 1919 levde fortfarande den gamle ägaren, Ola Månsson.

Ytterligare en större avstyckning av tomter gjordes 1924 och omfattade området söder om nuvarande Skogsvägen. Tomterna Korsaröd nr 2:72 till 2:93 kom då till. Vid det tillfället levde inte längre Ola Månsson utan det var hans dödsbo, som genomförde förrättningen. Ola Månsson hade inga barn. Dödsbodelägare var Cecilia Persson samt Ivar och Anna Ekman, som bodde i den gamla mangårdsbyggnaden. (Cecilia var brorsdotter till Ola Månsson och Ivar Ekmans far, Åke Olsson Ekman, hade gift sig med Ola Månssons brors änka. Cecilia Persson och Ivar Ekman var alltså halvsyskon)

## **Tjörnarps stationssamhälle i slutet på 1920-talet**

Under åren omkring 1928-30 utarbetades den ”Ekonomiska kartan över Kristianstads län”. Den visar omfattning och fastighetbeteckningar för de flesta fastigheter på landsbygden. Hus i tätorter är utsatta men fastighetsbeteckningarna har ej fått plats. Däremot finns det också en beskrivning till den ekonomiska kartan och där anges ägarna till alla fastigheter.

Tjörnarps stationssamhälle kom dessvärre att delas mellan två kartblad. Genom att skarva samman dem, kan man få kartan, som visas på nästa sida. Där kan man alltså se vilka hus som fanns i slutet på 1920-talet och hur vägarna gick.



*Den gamla ekonomiska kartan över Tjörnarp stationssamhälle ca 1928-30*

*Den gröna linjen nedanför kartans mitt är gränsen mellan Gunnarps och Korsaröds byar.*

### Beskrivning till den ekonomiska från ca 1928-30

Till kartan publicerades ett häfte med data över de fastigheter, som var utsatta på kartan. Nedan visas urklipp av de beskrivningar som gällde Gunnarp 8 och Korsaröd 2. Fastigheterna är delvis markerade gruppvis på kartan. Man har därför viss ledning när man vill hänföra ett visst hus på kartan till beskrivningen. Tidigare i denna skrift finns också ett par kartor med fastighetsbeteckningar utsatta.

Sättet att ange fastighetsnummer med en siffra följt av ett upphöjt index i mindre stil har lett till att en del beteckningar tyvärr är svåra att läsa. (Tidigare i denna skrift ha använts det nyare sättet med kolon mellan siffrorna.)

Gunnarp	Lantmäteriförr.	Ägare	
8 <sup>2</sup>	H. k. 1884.	Äg. Måns Åkessons stärbhus, se även 8 <sup>31</sup> .	} 8 <sup>2</sup> —8 <sup>5</sup> ingå i fignr 3.
8 <sup>3</sup>	» »	» Måns Jönsson, se även 2 <sup>14</sup> och 20 <sup>1</sup> .	
8 <sup>4</sup>	» »	» Joh. Alfr. Eliasson, se även 8 <sup>5</sup> och 8 <sup>25</sup> .	
8 <sup>5</sup>	» »	» » » » » » , se 8 <sup>4</sup> .	
8 <sup>6</sup>	» »	{ » A. Berg von Linde. 8 <sup>6</sup> i sambruk med 2 <sup>7</sup> . Härei inräknade 8 <sup>16</sup> , 8 <sup>17</sup> och 8 <sup>21</sup> . Park ingår i kol. 10. Bl. 59 och 65.	} 8 <sup>10</sup> —8 <sup>15</sup> ingå i fignr 3.
8 <sup>7</sup>	» »	Äg. A. Berg von Linde. 8 <sup>7</sup> i sambruk med 2 <sup>7</sup> . Bl. 59.	
8 <sup>9</sup>	» »	» » » » » » » » 8 <sup>9</sup> » » » » 2 <sup>7</sup> . » 59 och 65.	
8 <sup>10</sup>	—	» Erik Lundbergs stärbhus, se även 8 <sup>19</sup> .	
8 <sup>11</sup>	—	» O. J. Olssons stärbhus, se även 8 <sup>12</sup> , 8 <sup>45</sup> och 8 <sup>51</sup> .	
8 <sup>12</sup>	—	» » » » » » » » , » 8 <sup>11</sup> .	
8 <sup>13</sup>	—	» Joh. Samuelsson Thorén.	
8 <sup>14</sup>	—	» Amelie Svensson.	
8 <sup>15</sup>	—	» Tjörnarps kommun.	
8 <sup>16</sup>	—	» Tjörnarps stärkelsefabr. a.-b. 8 <sup>16</sup> inräknat i 8 <sup>6</sup> .	
8 <sup>17</sup>	—	» Malcolm Johnsson.	} 8 <sup>17</sup> —8 <sup>19</sup> ingå i fignr 3.
8 <sup>18</sup>	—	» Tjörnarps missionsförening.	
8 <sup>19</sup>	—	» Erik Lundbergs stärbhus, se 8 <sup>10</sup> .	
8 <sup>20</sup>	—	» Alfred Johansson. 8 <sup>20</sup> inräknat i 8 <sup>6</sup> .	} 8 <sup>21</sup> —8 <sup>32</sup> ingå i fignr 3.
8 <sup>21</sup>	—	» A. Berg von Linde, se 2 <sup>7</sup> .	
8 <sup>22</sup>	—	» Olof Johnsson, se även 8 <sup>23</sup> .	
8 <sup>23</sup>	—	» » » » » » » » , se 8 <sup>22</sup> .	
8 <sup>24</sup>	—	» Nils Hansson.	
8 <sup>25</sup>	—	» Joh. Alfr. Eliasson, se även 8 <sup>4</sup> .	
8 <sup>26</sup>	—	» Olof Olsson, se även 8 <sup>30</sup> .	
8 <sup>27</sup>	—	» J. Svensson och O. Nilsson, se 8 <sup>53</sup> .	
8 <sup>28</sup>	—	» Bernt Nilsson, se även 8 <sup>29</sup> .	
8 <sup>29</sup>	—	» » » » » » » » , se 8 <sup>28</sup> .	
8 <sup>30</sup>	—	» Olof Olsson, se 8 <sup>26</sup> .	
8 <sup>31</sup>	—	» Måns Åkessons stärbhus, se 8 <sup>2</sup> .	
8 <sup>32</sup>	—	» Torsten Nilsson, se 8 <sup>33</sup> .	
8 <sup>33</sup>	—	» » » » » » » » , se även 8 <sup>32</sup> . Bl. 65.	
8 <sup>34</sup>	—	» Måns Johannesson.	} 8 <sup>34</sup> —8 <sup>37</sup> ingå i fignr 3.
8 <sup>35</sup>	—	» Erik Bengtsson, se även 8 <sup>17</sup> .	
8 <sup>36</sup>	—	» Josefina Cederström.	
8 <sup>37</sup>	—	» K. I. Olandersson.	



Gunnarp	Lantmäteriförr.	Ägare		
838	—	Äg. Tjörnarps missionsförening.	} 838—861 ingå i fignr 3.	
839	—	» Anders Lundkvist.		
840	—	» Olof Olsson.		
841	—	» Nils Vald. Johansson, se även 835.		
842	—	» O. E. Jakobsson, se även 863.		
843	—	» Nils Hansson.		
844	—	» Jöns Andersson.		
845	—	» O. J. Olssons stärbhus, se 811.		
846	—	» Olof Nilsson, se även 865.		
847	—	» Erik Bengtsson, se 835.		
848	—	» A. Berg von Linde, se 27.		
849	—	» Per Svensson.		
850	—	» Karl Torstensson, se även 890.		
851	—	» O. J. Olssons stärbhus, se 811.		
852	—			
853	—	» J. Svensson och O. Nilsson, se även 827, 855 och 864.		
854	—	» Elna Perssons stärbhus.		
855	—	» J. Svensson och O. Nilsson, se 853.		
856	—	» Svante Olofsson.		
857	—	» Karl Nilsson.		
858	—	» Nils Berner.		
859	—	» Joh. Nilsson, se även 860.		
860	—	» » » , se 859.		
861	—	» Gerda Torstensson.		
862	—	Ingår i statens järnvägars område.		
863	—	Äg. O. E. Jakobsson, se 842.		} 863—865 ingå i fignr 3.
864	—	» J. Svensson och O. Nilsson, se 853.		
865	—	» Olof Nilsson, se 846.		
866	—			
867	—	} Ingå i statens järnvägars område.		
868	—			
869	—			
870	—	Äg. Anton Andersson. 870 ingår i fignr 3.		
871	—	» Hilbert Pahlsson och J. Ljung. 871 inräknat i 86.		
—	—	Omfattar 872—882. Bl. 65.		
872	Ä. st. 1918.	} Äg. J. F. Erman, se även 874, 875, 878 och 880—882. 872 ingår i område betecknat 872—82.		
873	» »		Äg. J. S. Johnsson. 873 ingår i område betecknat 872—82.	
874	» »	} » J. F. Erman, se 872. 874 och 875 ingå i område betecknat 872—82.		
875	» »			
876	» »	} » Karl Månsson.		
877	» »		» Karl Andersson, se 886.	
878	» »		» J. F. Erman, se 872.	

Gunnarp	Lantmäteriförrätn	Ägare
879	Ä. st. 1918.	Äg. Carl Edv. Bengtsson. 879 ingår i område betecknat 872-82.
880	» »	} » J. F. Erman, se 872. 880-882 ingå i område betecknat 872-82.
881	» »	
882	» »	
883	—	} » Anders Jeppsson. » Ola Andersson. » Nils Vald. Johansson, se 841. » Karl Andersson, se även 877 och Tjörnarp 320. » Johanna Johansson. } 883-887 ingå i fignr 3.
884	—	
885	—	
886	—	
887	—	
888	—	Ingår i statens järnvägars område. Se även 222.
889	—	} » » » » inom Mellby m. fl. i N. Mellby socken. Se även 224.
890	—	
201	—	Äg. Karl Torstensson, se 850. 890 ingår i fignr 3.
202	—	» Måns Jönsson. 201 i sambruk med 83. Bl. 59.
203	—	Ingår i statens järnvägars område.

Korsaröd	Lantmäteriförr.	Ägare
25	L. s. 1874.	Äg. G. Trobäck.
26	» »	» Karl J. Svensson. Häri inräknade 263 och 271.
27	» »	» Josef Jönsson. Häri inräknade 267, 268 och 270.
28	» »	» Karl Adolf Möller, se även Karlarp 131. Häri inräknat 262.
211	—	» Olof Thörn, se även 265. 211 ingår i fignr 1.
212	—	» Bengta Olsdotter. 212 inräknat i 218.
213	H. k. 1879.	» Otto Nilsson.
214	» »	» Måns Mårtensson.
215	» »	» Joel Lövdahl.
216	» »	» Olof Mårtensson.
217	» »	» Martin Åkesson.
218	» 1881.	» Anders Åkesson. Häri inräknat 212.
220	—	» O. V. Borg, se även 240-246. 220 inräknat i 237.
222	—	} » Ivar Ekman, se även 224. » Johan Eliasson. » Ivar Ekman, se 222. } 222-224 ingå i fignr 1.
223	—	
224	—	
—	—	Omfattar 225-231. Park ingår i kol. 10.
225	H. k. 1915.	} Äg. Olof Persson. » N. Knutsson. » Hedvig Lundgren. » Ludvig Eneström. » Gunnar Nilsson. » Anders Nilsson. » Karl Johansson. } 225-231 ingå i område betecknat 225-31.
226	» »	
227	» »	
228	» »	
229	» »	
230	» »	
231	» »	

Korsaröd Lantmäteriförr. Ägare

233			
234	—		Ingå i statens järnvägars område.
235			
236	Ä. st. 1916.		Äg. Elisabeth Mårtensson .
237	» »		» Cecilia Persson. Häri inräknat 220.
—	—		Omfattar 239—261 och 266.
239	Ä. st. 1919.		Äg. Karl Nilsson Herrlin.
240	» »		» O. V. Borg, se 220.
241	» »		» » » » , » 220.
242	» »		» » » » , » 220.
243	» »		» » » » , » 220.
244	» »		» » » » , » 220.
245	» »		» » » » , » 220.
246	» »		» » » » , » 220.
247	» »		» Nils Svensson.
248	» »		» Karl Virgin.
249	» »		» » » .
250	» »		» Aug. Borg.
251	» »		» N. A. Sörensson.
252	» »		» Hj. Persson.
253	» »		» Axel Olsson.
254	» »		» a.-b. Sydsvenska banken.
255	» »		» » » » » .
256	» »		» » » » » .
257	» »		» Johan Nilsson, se även 261 och 266.
258	» »		» Matilda Jönsson.
259	» »		» A. N. Larsson.
260	» »		» » » » .
261	» »		» Johan Nilsson, se 257.
262	—		» P. Hilbert Pålsson, se Gunnarp 46. 262 inräknat i 25.
263	—		» G. Persson. 263 inräknat i 26.
264	—		» Per Johnsson. 264 ingår i fignr 1.
265	—		» Olof Thörn, se 211. 265 ingår i fignr 1.
266	—		» Johan Nilsson, se 257. 266 ingår i område betecknat 239—61, 266.
267	—		» Alvar Kurtz. 267 inräknat i 27.
268	—		» Jonas Persson. 268 inräknat i 27.
269	—		Ingår i statens järnvägars område. Se även 111.
270	—		Äg. Johan Nilsson. 270 inräknat i 27.
271	—		» Gösta Persson. 271 » » 26.
—	—		Omfattar 272—292.
272	Ä. st. 1925.		Äg. Ola Månssons stärbhus, se även 275—293.
273	» »		» Albert Olofsson.
274	» »		» Sigfrid Svensson.

{ 239—261 ingå i område betecknat 239—61, 266.

{ 272—274 ingå i område betecknat 272—92.

Korsaröd	Lantmäteriförr.	Ägare
275		
276		
277		
278		
279		
280		
281		
282		
283		
284	Ä. st. 1925.	Äg. Ola Månssons stärbhus, se 272. 275—292 ingå i område betecknat 272—
285		
286		
287		
288		
289		
290		
291		
292		
293	Ä. st. 1925.	Äg. Ola Månssons stärbhus, se 272.